

بررسی و تحلیل وجدان کاری نیروی انسانی در اقتصاد

مهناز شهسواری

دانشجوی کارشناسی ارشد، M_shahsavari_11@yahoo.com

چکیده - در این مقاله در پی توصیف تابع عرضه نیروی کار فرد مسلمان در فضایی است که جامعه متعهد به اجرای قواعد و قوانینی بر مبنای هنجارهای اسلامی می باشد. از این رو قوانین و ارزش های ویژه ای بر بازار کار حاکم خواهد بود. به علت اهمیت عرضه نیروی کار در اقتصاد اسلامی میبایست نحوی اثر بخشی عوامل موثر بر عرضه نیروی کار فرد مسلمان مشخص گردد و نتایج این اثر بخشی بر تابع عرضه نیروی کار فرد مسلمان روشن گردد. در این پژوهش سعی شده است با نگرشی متفاوت عواملی را برای تاثیرگذاری بر تابع عرضه نیروی کار فرد مسلمان معرفی نماید و با نگاهی توصیفی به دو عامل وجدان کاری و اخلاق کاری، اثرات این دو عامل را بر عرضه نیروی کار فرد مسلمان مورد بررسی قرار داده. در مرحله اول اثرات وجدان کاری و اخلاق کاری بر میزان بهره‌وری فرد اشاره دارد سپس با پذیرش این موضوع که این دو عامل بر میزان بهره‌وری اثرگذار است به این نتیجه می‌رسد که این دو عامل باعث جابجای منحنی عرضه نیروی کار فرد مسلمان می‌گردد. واژگان کلیدی: منحنی عرضه نیروی کار فرد مسلمان، اخلاق کاری، وجدان کاری، سرمایه اجتماعی، بهره‌وری. منحنی عرضه

۱ مقدمه

آلات و فناوری است. کار نیز شامل کار ساده، کار تخصصی و مدیریت است. در مرحله تولید، کار و سرمایه ترکیب می‌شوند. برای مشخص شدن الگوی عرضه نیروی کار انسانی باید انگیزه‌ها و محرک‌ها تبیین شوند، محدودیت‌های عرفی، شرعی روشن شوند. در این مقاله نشان داده می‌شود که اخلاقیات و وجدان کاری بر بهره‌وری نیروی کار موثر است. بر اساس تعاریف اقتصاد، بهره‌وری باعث جابجایی منحنی عرضه نیروی کار می‌گردد. در پایان تبیین می‌شود که اخلاقیات بر منحنی عرضه نیروی کار موثر است.

در آثار متعددی که درباره نظام اقتصادی اسلام، نظام اقتصادی صدر اسلام و مبانی اصول اقتصاد اسلامی یا بازارهای اسلامی نگاشته شده یا درباره کار و جایگاه آن در اقتصاد اسلامی بحث شده، به طور معمول به اصول و مبانی کار توجه شده و اهمیت آن در اقتصاد اسلامی مطرح شده است و به ویژه به جهت تکیه اقتصاد سوسیالیستی بر کار و ارزش اضافی آن بحث کار و نقش آن در اسلام و مقایسه آن با اقتصاد سوسیالیستی و سرمایه داری در کتاب‌ها و مقاله‌های متعددی آمده است؛ اما به الگوی عرضه نیروی کار فرد مسلمان کمتر توجه شده و آثار محدودی در این باره نگاشته شده است.

۲ پیشینه پژوهش

- الحموری و الطلافحه (۱۹۹۵) در مقاله‌ای در مقاله‌ای تحت عنوان عرضه نیروی کار در اقتصاد اسلامی عرضه نیروی کار و چپستی و چرایی آن در اقتصاد متعارف را با فلسفه کار در اقتصاد اسلامی مقایسه می‌کند و به دنبال بررسی تصمیمات فرد مسلمان در مورد تعداد ساعاتی است که تمایل به عرضه کار خود در بازار کار است. از خلال این مطالعه نتیجه

اقتصاد هر جامعه شامل بخش تولید و مصرف و ارتباط آن دو با بخش حمایتی از آن است. بخش تولید تأمین کننده کالا و خدمات سرمایه‌ای، واسطه‌ای و نهایی جهت استفاده دیگر بخش‌ها است. تولید نیازمند ترکیب هدفمند و علمی عامل‌های تولید است. عامل‌های تولید در یک تقسیم بندی کلی شامل کار و سرمایه است. سرمایه، شامل سرمایه نقدی و فیزیکی؛ و سرمایه فیزیکی شامل زمین، مواد اولیه، مصنوعات بشری؛ مانند: ماشین